

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Страсбург, 29 април 2026 г.
(OR. en)

2025/0262(COD)
LEX 2513

PE-CONS 8/1/26
REV 1

NDICI 3	COLAC 14
DEVGEN 14	COWEB 11
RELEX 114	ELARG 12
PE 10	MAMA 24
ACP 11	GLOBAL GATEWAY 8
COAFR 27	FIN 163
COASI 23	ECOFIN 117
COEST 71	CODEC 126

**РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/947
ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПОВИШЕНАТА ЕФЕКТИВНОСТ
НА ГАРАНЦИЯТА ЗА ВЪНШНА ДЕЙНОСТ**

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2026/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 29 април 2026 г.

за изменение на Регламент (ЕС) 2021/947
по отношение на повишената ефективност на гаранцията за външна дейност

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 209 и 212 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура¹,

¹ Позиция на Европейския парламент от 10 март 2026 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 30 март 2026 г.

като имат предвид, че:

- (1) Инструментите на Съюза за външно финансиране, включително Европейският фонд за устойчиво развитие плус (ЕФУР+), създаден с Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета², продължават да се ръководят от целите и принципите на външната дейност на Съюза, установени в член 3, параграф 5 и членове 8 и 21 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), както и в политиката на Съюза в областта на сътрудничеството за развитие, установена в член 208 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Мерките за повишаване на ефективността на гаранцията за външна дейност, създадена с Регламент (ЕС) 2021/947 (наричана по-нататък „гаранцията за външна дейност“) следва да се прилагат по начин, който напълно съответства на тези цели и принципи, като същевременно се гарантира съответствие между политиките на Съюза и собствените приоритети на държавите партньори.

² Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (2) Глобалният геополитически и геоикономически контекст изисква Съюзът да потвърди ангажимента си за установяване на взаимноизгодни партньорства с държавите партньори, включително ангажимента си за консолидиране на демократичните институции, укрепване на регионалната стабилност и сигурност, справяне с предизвикателствата, свързани с миграцията, насърчаване на човешкото развитие, диверсифициране на веригите на доставки, поддържане на основания на правила международен ред и справяне с последиците от агресивната война на Русия срещу Украйна.
- (3) Съюзът и неговите държави членки заедно продължават да бъдат най-големите доставчици на официална помощ за развитие в света и поради това техните стратегически амбиции и действия се нуждаят от силна видимост. Като част от подхода „Екип Европа“ политиките за международно сътрудничество на Съюза и тези на неговите държави членки следва да се допълват взаимно, за да се повишат ефективността, въздействието и добавената стойност на колективната им помощ и да се допринесе за повишаване на осведомеността и видимостта на действията на Съюза и неговите държави членки в държавите партньори.

- (4) В доклада на Драги от 2024 г. за бъдещето на европейската конкурентоспособност се препоръчва да се осигури по-голямо участие на частния сектор и да се намалят прекомерните външни зависимости чрез осигуряване на доставки на суровини, чиста енергия, устойчиви транспортни горива и чисти технологии от цял свят, и чрез осъвременяване и използване на стратегията Global Gateway, определена в съвместното съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка от 1 декември 2021 г., озаглавено „Global Gateway“ (наричана по-нататък „Global Gateway“), както и на планове за растеж на държавите, обхванати от процеса на разширяване, и на всеобхватните партньорства със съседните страни, които изискват допълнителни ресурси.
- (5) ЕФУР+ и по-специално неговата бюджетна гаранция, компонент на гаранцията за външна дейност, е важен финансов инструмент на Съюза за постигане на целите на Global Gateway и стратегическите инвестиции. Повишаването на ефективността на гаранцията за външна дейност ще освободи финансиране за приоритетите на Съюза в областта на външната дейност, включително евентуално разширяване на Global Gateway, като същевременно се възприеме диференциран, специфичен за контекста подход към държавите партньори, особено тези, за които е установено, че са засегнати от нестабилност или конфликт, към най-слабо развитите държави и силно задлъжнелите бедни държави.
- (6) Като се вземат предвид рисковете от чуждестранно влияние и конкуриращи се инициативи, при прилагането на ЕФУР+ следва да се обърне внимание на това да се гарантира, че Съюзът предоставя подкрепа по линия на гаранцията за външна дейност само за операции, които са в съответствие с ценностите и интересите на Съюза и гарантират еднакви условия на конкуренция и лоялна конкуренция за дружествата от Съюза.

- (7) ЕФУР+ е изправен пред много голямо търсене от страна на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) и други финансови институции в областта на развитието, както се потвърждава от оценката на Комисията на инструментите за външно финансиране за многогодишните финансови рамки за периода 2014—2020 г. и за периода 2021—2027 г.
- (8) Гаранционното покритие на ЕФУР+ може да бъде увеличавано до 2027 г. чрез използване на излишъци от Европейския фонд за устойчиво развитие (ЕФУР), създаден с Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета³, и чрез по-ефективно използване на бюджетната гаранция на Съюза, като се намали отговорността на Съюза от 65 % на 60 % по изключителния специален инвестиционен прозорец на ЕИБ за операции с държавни контрагенти и нетърговски контрагенти на поддържащо равнище. Това намаляване на отговорността ще влезе в сила едва след изменение на съответното гаранционно споразумение между Комисията и ЕИБ. Прехвърлянето на излишъците от по-ранни инструменти в полза на ЕФУР+ следва да не засяга преговорите по многогодишната финансова рамка за периода след 2027 г.

³ Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета от 26 септември 2017 г. за създаване на Европейски фонд за устойчиво развитие (ЕФУР), гаранция от ЕФУР и Гаранционен фонд на ЕФУР (ОВ L 249, 27.9.2017 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

- (9) Насочването на излишъците по гаранциите от ЕФУР към провизирането на ЕФУР+, считано от 31 декември 2024 г., изисква дерогация от член 216, параграф 4, буква а) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета⁴.
- (10) В интерес на балансираната и приобщаваща външна дейност, която отразява по-широките геополитически ангажименти на Съюза, заделянето на излишъците от гаранцията от ЕФУР за провизиране на ЕФУР+ следва да балансира финансирането между всички отговарящи на условията за финансиране региони, както е заложено във финансовите географски пакети, определени в Регламент (ЕС) 2021/947, и по-специално с минималните суми, разпределени по географски програми, определени в член 6, параграф 2, буква а) от посочения регламент.
- (11) Разрешаването средствата по гаранцията от ЕФУР+ да се използват за плащания при искания за плащане по гаранцията от ЕФУР, считано от 31 декември 2024 г., изисква дерогация от член 214, параграф 6 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

⁴ Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (12) Капацитетът на ЕИБ, ЕБВР и финансовите институции в областта на развитието за ефективно използване на допълнителните ресурси следва да се увеличи чрез опростяване на рамката за операции за смесено финансиране, консолидиране на споразуменията за гаранции и техническа помощ с един и същ партньор по изпълнението и намаляване честотата на финансовото отчитане от задължение за отчитане веднъж на тримесечие на задължение за отчитане два пъти годишно. Опростяването е от съществено значение за мобилизирането на частни инвестиции в голям мащаб, увеличаването на ливъриджа на средствата от Съюза и създаването на предсказуема среда за частните партньори, желаещи да инвестират съвместно в устойчиво развитие.
- (13) Освен това с цел опростяване следва да бъде премахнато задължението на партньорите по изпълнението за одит на информацията за отделните операции по гаранционните споразумения, която партньорите по изпълнението трябва да предоставят в годишните си доклади до Комисията, тъй като това не се изисква от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.
- (14) Ефикасността и опростяването следва да бъдат придружени от подходяща прозрачност и отчетност в съответствие със задълженията на Комисията за докладване пред бюджетния орган съгласно член 41, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2021/947, включително ясна информация за резултатите от ЕФУР и ЕФУР+, за ливъриджа на средствата, разпределението на средствата за програми и проекти, установените общи излишъци и дефицити, произхода на излишъците и сумите, предложени за преразпределение. Комисията следва да предоставя ясни и редовни отчети относно допълняемостта на операциите по ЕФУР+, включително доказателства, че подкрепяните портфейли имат по-висок рисков профил от сравнимите обичайни инвестиционни дейности на партньорите по изпълнението.

- (15) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно повишаване на ангажираността на Съюза с държавите партньори и намаляване на прекомерните му външни зависимости, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба и последиците от действието, може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) 2021/947

Регламент (ЕС) 2021/947 се изменя, както следва:

1) В член 30 параграф 4 се заменя със следното:

„4. Чрез дерогация от член 212, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета* възстановените средства и приходите, генерирани от финансов инструмент, създаден с настоящия регламент, се вписват в първоначалния бюджетен ред след приспадане на разноските и таксите за управление.

Чрез дерогация от член 216, параграф 4, буква а) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 всеки излишък от провизиите за гаранцията от ЕФУР съгласно Регламент (ЕС) 2017/1601, отчетен през 2025 г., 2026 г. и 2027 г. в работния документ, приложен към проектобюджета в съответствие с член 41, параграф 5, буква з) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, се използва за провизиране на подкрепената от ЕФУР+ бюджетна гаранция.

Ресурсите, посочени в първата и втората алинеи от настоящия параграф, се считат за вътрешни целеви приходи по смисъла на член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

* Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).“

2) В член 31, параграф 8 се добавя следната алинея:

„Чрез дерогация от член 214, параграф 6 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 ресурсите на ЕФУР+, свързани с провизирането на подкрепената от ЕФУР+ бюджетна гаранция, и посочени в член 214, параграф 4, първа алинея, букви б) и г) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, се използват за плащанията при искания за плащане в размер над 10 милиона евро по гаранцията от ЕФУР, през 2025 г., 2026 г. и 2027 г.“

3) В член 36, параграф 1 втора алинея се заменя със следното:

„ЕИБ има изключителните права за операции с държавни контрагенти и нетърговски контрагенти на поддържащо равнище в рамките на изключителния специален инвестиционен прозорец. В рамките на изключителния специален инвестиционен прозорец приносът на собствените ресурси се разбира като поемането на остатъчен риск, а гаранцията от ЕС покрива 60 % от общата сума, изплатена и гарантирана по линия на операциите на ЕИБ по финансиране, минус възстановените суми, плюс всички свързани с тях суми.“

4) В член 38 параграф 6 се заличава.

Член 2

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател